

Bestrijding van de Bruine Rat te Weerselo

„Naar ik hoorde leverde de strijd tegen de bruine rat te Weerselo buitengewoon gunstige resultaten op. Zoudt U hierover wat willen schrijven voor het archief en tevens om anderen eens iets te kunnen doen lezen uit de praktijk der bestrijding?” Zo vroeg me de heer Ir. Ophof van de Plantenziektenkundige Dienst te Wageningen en dit verzoek mocht ik niet weerstaan.

Moge ik dan beginnen met de mededeling, dat in de gemeente Weerselo nogal veel ratten voorkwamen. Dat was in deze uitgestrekte gemeente (\pm 10500 ha.) met zijn talrijke gemengde landbouw- en veehoudersbedrijven al jaren en jaren het geval geweest. Als de ratten op een of andere plaats het te bont maakten, werd tegen het ongedierte met behulp van honden of vallen e.d. opgetreden, doch daarbij bleef het veelal. In het algemeen genomen besepte de bevolking blijkbaar niet voldoende, welke grote gevaren en schade de ratten veroorzaken of kwam er niet toe op doelmatige wijze een strijd tegen de ratten te organiseren.

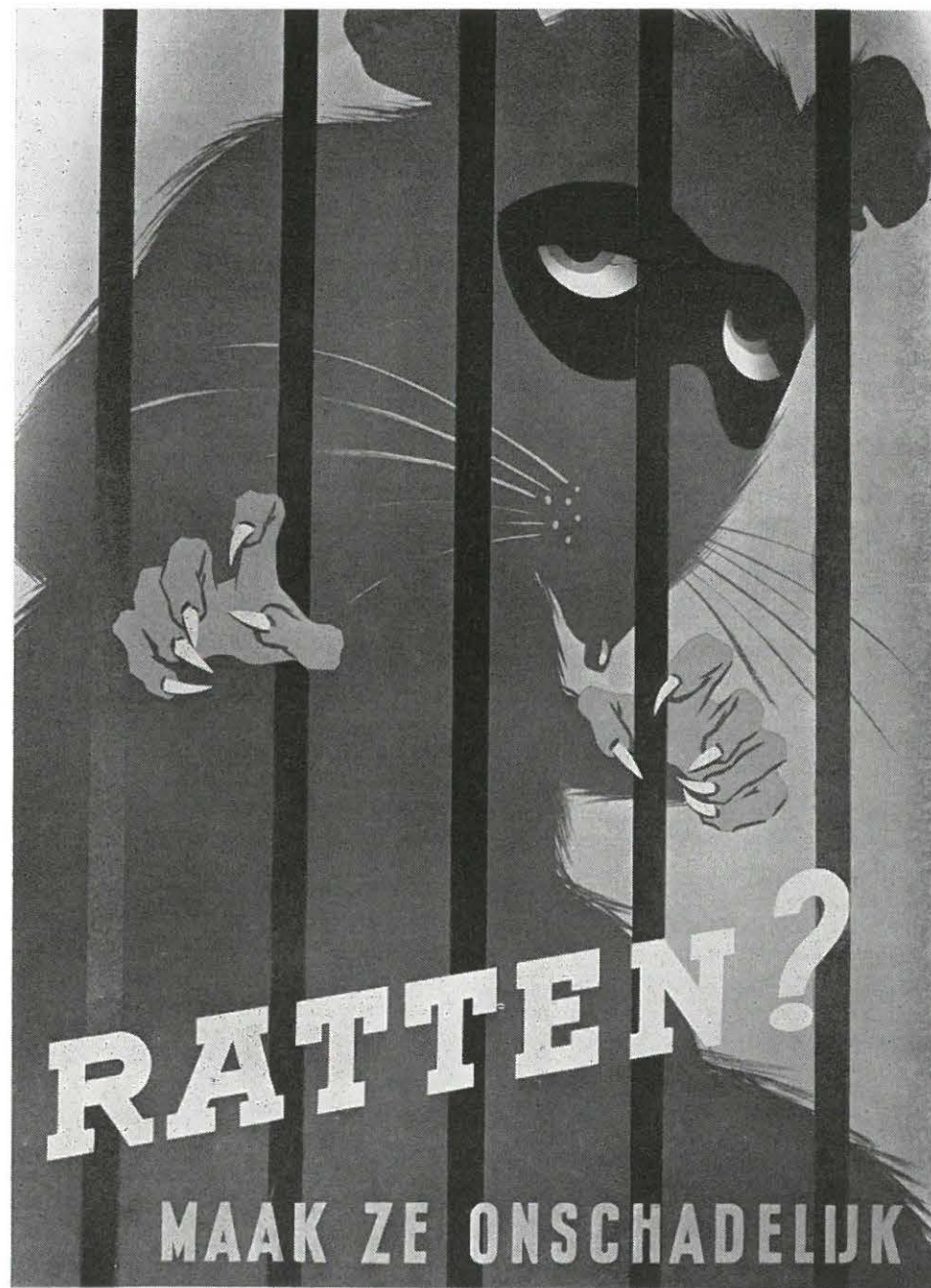
Dank zij de van Rijkswegen gegeven voorlichting kon worden becijferd, dat

de door de ratten veroorzaakte materiële schade voor de bevolking van deze gemeente jaarlijks tienduizenden guldens beliep, afgezien nog van de uiteraard belangrijker schade, welke de ratten ten opzichte van de gezondheid van mens en dier teweegbrengen (men denke aan de ziekte van Weil, paratyphus, het overbrengen van mond- en klauwzeer, pseudo-vogelpest e.d.). Toen vervolgens de mogelijkheid bleek daaraan paal en perk te stellen, werd van gemeentewege een krachtige bestrijdingsactie ter hand genomen.

De gemeente nam daartoe een uitgavepost in de begroting op, waaruit alle bestrijdingsmiddelen konden worden bekostigd; een beroep werd gedaan op de medewerking van verschillende organisaties en verenigingen in de gemeente en in een daartoe ten gemeentehuize gehouden bijeenkomst werd spontaan door de betrokken instellingen daadwerkelijke medewerking, om de strijd zo effectief mogelijk te doen zijn, toegezegd.

Een degelijke organisatie....

Propaganda-avonden met filmvertoningen werden onder leiding van de

Plantenziektenkundige Dienst gehouden. Voor elk der vier kerkdorpen en hun omgeving werd een comité van actie ingesteld, terwijl aan het hoofd van elk comité een leider werd gekozen. In onderling overleg werd de strijd voorbereid, welke voorlopig zou bestaan in het uitleggen van scilla-koekjes (circa f 22.— per duizend). Men wierf in organisatorisch verband medewerkers aan, die vervolgens ten aanzien van de strijd de nodige voorlichting ontvingen.

De bevolking werd door middel van circulaire en folders (welke huis-aan-huis werden verspreid) en door middel van de pers, van de actie nog nader op de hoogte gesteld. Op ledenvergaderingen van verschillende verenigingen werd de actie nog eens besproken, zodat de bruine rat (gelukkig in figuurlijke zin) dra op veler lippen lag.

Elk dorpscomité vergaderde met zijn medewerkers, waarbij elk kerkdorpelijk bestrijdingsgebied op doelmatige wijze werd ingedeeld in kringetjes. Elke medewerker belastte zich met de zorg voor een kringetje. Indien daarin bv. gelegen waren 10 boerderijen, stelde hij zich van de mate waarin en de plaatsen alwaar zich daar ratten zouden bevinden, zo goed mogelijk op de hoogte, om vervolgens ten opzichte van het uitleggen der scilla-koekjes (zg. lokaas-porties) in het daarvoor gekozen tijdvak aanwijzingen te geven of zich met dat uitleggen zelf te belasten.

De scilla-koekjes werden door middel van de comité-leiders in het bezit van de medewerkers gesteld, nadat van tevoren in onderling overleg beraamd was, hoe

veel bestrijdingsmateriaal vermoedelijk benodigd zou zijn.

...en prima resultaten.

De bij deze actie behaalde resultaten waren denderend. Een landbouwer toonde na een uitleg van lokaas-porties op zijn boerderij glorieus 300 dode ratten, bij welk getal nog in aanmerking moeten genomen worden de ratten, die in het verborgene het leven lieten en dus onvindbaar waren en dat zullen er niet weinige zijn geweest.

Van een andere landbouwer, wiens boerderij aanmerkelijk door ratten was bezocht, is het bekend dat sedert de bestrijdingsactie door middel van scilla, daar thans geen rat meer wordt waargenomen.

En zo zouden tal van voorbeelden kunnen worden genoemd, welke erop wijzen, dat de bestrijdingsactie wel buitengewoon slaagde.

Geen wonder, dat men over deze resultaten allerwege enthousiast werd.

Uiteraard zullen bij een actie door middel van scilla-koekjes verschillende exemplaren van het ongedierte de dans ontspringen. Een rat is slim en als hij rasgenoten bij het gebruik van de hem bekend geworden koekjes zag sneuvelen, zal hij daaruit de les hebben geput, zich van het gebruik dier koekjes te onthouden. Dergelijke exemplaren zullen dan (zoals ook hier zal geschieden) door het aanwenden van een bepaald vergif (cumarine heeft men daartoe hier verkozen) moeten worden uitgeroeid. En dan kan de strijd voor honderd procent slagen.

Eerste vereiste !

Het zal echter noodzakelijk zijn, dat de bestrijding streeksgewijze plaatsvindt en dat de gehele streek, waarin zich ratten ophouden, als een aaneensluitend

geheel op behoorlijke wijze en zoveel mogelijk gelijktijdig aan de bestrijdingsactie deelneemt, hetgeen tot dusver helaas niet gebeurde.

Indien nl. in een bepaald streekgedeelte de strijd doelmatig wordt gevoerd, doch in een aangrenzend gebied hetzelfde niet geschiedt, zullen vandaaruit de

ratten spoedig komen overlopen naar het gebied, dat zij verlaten aantreffen en een rattenpaar kan in korte tijd een talrijk nageslacht bekomen (onder gunstige voortplantings-omstandigheden 800 stuks binnen een jaar).

Van Frankenhuijsen,
Secretaris der gemeente Weerselo.

